

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права
Кафедра права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

« 2 » вересня 2024 року

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна «Проблеми сучасного кримінального права»

Освітньо-професійна програма Право

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Таблиця 1 – Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Тарасевич Тетяна Юріївна
Профайл викладача	http://pravo.khnu.km.ua/profesorско-vykladatskyj-sklad/
Е-mail викладача(ів)	Loginova60@ukr.net
Контактний телефон	096-887-31-35
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=5584
Консультації	Очні: щосереди з 14.30 в ауд. 4-416 Онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
В	Д	1	2	4	120	48	24		24		72			+	іспит

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Проблеми сучасного кримінального права» повинна формувати у майбутніх правників уміння та компетентності для забезпечення ефективного управління в сфері кримінальної юстиції з урахуванням останніх досягнень правової науки та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з глибокими теоретичними і практичними знаннями щодо кваліфікації кримінальних правопорушень та сучасних тенденцій розвитку кримінального права України та країн континентальної Європи.

З найбільш важливих тем навчальної дисципліни передбачені семінарські (практичні) заняття, на які виносяться основні питання, дискусійні теоретичні положення, а також запропоновані задачі, конкретні проблемні ситуації, які складені на основі узагальнення практики та аналізу необхідного законодавства і мають умовний, навчальний характер.

Мета і завдання дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Проблеми сучасного кримінального права» є вивчення теоретичних проблем систематизації кримінально-правових норм (інститутів), визначення понять та категорій в умовах інтенсивного реформування чинного законодавства; законодавчих та теоретичних проблем, пов'язаних із теорією кваліфікації кримінальних правопорушень; розуміння значення теорії та методології дослідження в удосконаленні чинного кримінального законодавства.

Основними завданнями вивчення дисципліни є визначення та аналіз актуальних проблем кримінально-правової науки, змісту, сутності та значення спеціальних конкретних методів дослідження проблем кримінального права та кримінального законодавства.

Очікувані результати навчання.

Загальні компетентності: полягають у здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях; знаннях та розумінні предметної області та професійної діяльності; здатності спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатності вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатності працювати в команді.

Фахові компетентності: повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи; знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини; здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право; знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти; здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції; здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності; здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації; здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування; здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Результати навчання за освітньою програмою: полягають у тому, що після вивчення дисципліни здобувач ступеня вищої освіти магістр зі спеціальності 081 Право має здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання, проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми, оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему, складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами, використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин, пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту, демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності, виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи, застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Тематичний план дисципліни і календар його виконання.

Таблиця 3 – Тематичний план дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
	Розділ 1. Особливості застосування кримінального законодавства щодо окремих кримінально-правових деліктів	Розділ 1. Особливості застосування кримінального законодавства щодо окремих кримінально-правових деліктів			
1	Тема 1. Поняття, види, загальні засади застосування кримінального законодавства	Тема 1. Поняття, види, загальні засади застосування кримінального законодавства	Опрацювання теоретичного матеріалу.	6	Літ.: 1,3,8.
2	Тема 2. Юридичний склад кримінального правопорушення як правова підстава застосування кримінального законодавства при кваліфікації кримінальних правопорушень	Тема 2. Юридичний склад кримінального правопорушення як правова підстава застосування кримінального законодавства при кваліфікації кримінальних правопорушень	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 1,3,8.

3	Тема 3. Особливості конкретизації змісту окремих елементів юридичного складу кримінального правопорушення	Тема 3. Особливості конкретизації змісту окремих елементів юридичного складу кримінального правопорушення	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 1,2,3,4,7.
4	Тема 4. Особливості застосування кримінального законодавства щодо незакінченого кримінального правопорушення	Тема 4. Особливості застосування кримінального законодавства щодо незакінченого кримінального правопорушення	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 1,4,5,7.
5	Тема 5. Особливості застосування кримінального законодавства при вчиненні кримінальних правопорушень у співучасті	Тема 5. Особливості застосування кримінального законодавства при вчиненні кримінальних правопорушень у співучасті	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 1,4,8,9.
6	Тема 6. Особливості застосування кримінального законодавства при посередньому виконанні кримінального правопорушення, причетності до кримінального правопорушення, груповому вчиненні кримінального правопорушення за відсутності ознак співучасті у кримінальному правопорушенні	Тема 6. Особливості застосування кримінального законодавства при посередньому виконанні кримінального правопорушення, причетності до кримінального правопорушення, груповому вчиненні кримінального правопорушення за відсутності ознак співучасті у кримінальному правопорушенні	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного завдання.	6	Літ.: 1,4,8,9.
7	Тема 7. Проблеми застосування кримінального законодавства при множинності кримінальних правопорушень	Тема 7. Проблеми застосування кримінального законодавства при множинності кримінальних правопорушень	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 1,4,8,9,11.
	Розділ 2 Окремі питання кваліфікації кримінальних правопорушень	Розділ 2 Окремі питання кваліфікації кримінальних правопорушень			
8	Тема 8. Проблематика та сучасний підхід до поняття і види підстав кримінально-правової кваліфікації.	Тема 8. Проблематика та сучасний підхід до поняття і види підстав кримінально-правової кваліфікації.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 1,7,8,9.
9	Тема 9. Проблеми застосування кримінального законодавства при конкуренції кримінально-правових норм	Тема 9. Проблеми застосування кримінального законодавства при конкуренції кримінально-правових норм	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 1,3,4,8.
10	Тема 10. Кваліфікація діяння при деяких видах помилок у кримінальному праві	Тема 10. Кваліфікація діяння при деяких видах помилок у кримінальному праві	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 1,3,4,8.

11	Тема 11. Встановлення змісту оціночних ознак при кримінально-правовій кваліфікації	Тема 11. Встановлення змісту оціночних ознак при кримінально-правовій кваліфікації	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 1,3,4,8.
12	Тема 12. Кваліфікація діянь, вчинених при відсутності всіх ознак складу кримінального правопорушення	Тема 12. Кваліфікація діянь, вчинених при відсутності всіх ознак складу кримінального правопорушення	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 1,3,4,8.
	24	24	Всього: 120	72	

Примітка: * Лекції і практичні заняття проводяться щотижня по дві години і тиждень

Політика дисципліни.

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, індивідуальну роботу та інші домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати задачі; своєчасне виконання домашніх завдань з теми.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота	Підсумковий контроль
Усне опитування (обов'язковий мінімум оцінок – 5)	Тестовий контроль	Реферат	залік
0,4	0,1		
		0,1	

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 25. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестові завдання	1–13	14–16	17–22	23–25
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання	
A	4,75-5,00	5	Зарахован 0	
B	4,25-4,74	4		Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків.
C	3,75-4,24	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками. Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.

	3,25-3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3.00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Актуальні проблеми та кваліфікація закінченого кримінального правопорушення.
2. Актуальні проблеми та кваліфікація готування до кримінального правопорушення.
3. Актуальні проблеми та кваліфікація замаху на кримінальне правопорушення.
4. Формула кваліфікації при попередній кримінально протиправній діяльності.
5. Актуальні проблеми та кваліфікація добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця.
6. Актуальні проблеми та кваліфікація позитивної посткримінальної поведінки (дійове каяття).
7. Актуальні проблеми та кваліфікація кримінального правопорушення, вчиненого в співучасті.
8. Формула кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті.
9. Актуальні проблеми та кваліфікація дій виконавця.
10. Актуальні проблеми та кваліфікація дій організатора.
11. Актуальні проблеми та кваліфікація дій учасників організованої групи чи злочинної організації.
12. Актуальні проблеми добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця при співучасті.
13. Актуальні проблеми та кваліфікація дій співучасників при ексцесі виконавця.
14. Актуальні проблеми та кваліфікація кримінального правопорушення, вчиненого групою осіб і групою осіб за попередньою змовою.
15. Актуальні проблеми та кваліфікація дій підбурювача.
16. Актуальні проблеми та кваліфікація дій пособника.
17. Актуальні проблеми та кваліфікація співучасті зі спеціальним суб'єктом.
18. Актуальні проблеми обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
19. Актуальні проблеми необхідної оборони.
20. Актуальні проблеми затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.
21. Актуальні проблеми крайньої необхідності.
22. Актуальні проблеми, мета та види примусових заходів медичного характеру.
23. Примусове лікування, його поняття та умови призначення. Види спеціальних лікувальних установ, що здійснюють примусове лікування.
24. Спеціальна конфіскація. Випадки застосування спеціальної конфіскації.
25. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб.
26. Актуальні проблеми вбивства: поняття та види. Проблеми кваліфікації.
27. Актуальні проблеми відмінність тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерпілого (ч. 2 ст. 121 КК) від умисного вбивства (ст. 115 КК) та вбивства через необережність (ст. 119 КК).
28. Актуальні проблеми та особливості кваліфікації тілесних ушкоджень.
29. Актуальні проблеми катування (ст. 127 КК).
30. Актуальні проблеми та особливості кваліфікації домашнього насильства (ст. 126-1 КК). Поняття та ознаки домашнього насильства.
31. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості.
32. Актуальні проблеми зґвалтування (ст. 152 КК).
33. Актуальні проблеми відмежування зґвалтування (ст. 152 КК) та сексуального насильства (ст. 153 КК).
34. Актуальні проблеми розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК).
35. Актуальні проблеми відмежування крадіжки (ст. 185 КК) та грабежу (ст. 186 КК).
36. Актуальні проблеми відмежування грабежу (ст. 186 КК) та розбою (ст. 187 КК).
37. Актуальні проблеми відмежування розбою (ст. 187 КК) і вимагання (ст. 189 КК України).
38. Актуальні проблеми відмежування шахрайства (ст. 190 КК) та інших кримінальних правопорушень проти власності.
39. Актуальні проблеми відмежування привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК) та інших кримінальних правопорушень проти власності.
40. Актуальні проблеми та види кримінальних правопорушень проти громадського порядку.
41. Актуальні проблеми та види кримінальних правопорушень проти моральності.
42. Актуальні проблеми відмежування групового порушення громадського порядку (ст. 293 КК) від масових заворушень (ст. 294 КК).
43. Актуальні проблеми та особливості кваліфікації хуліганства (ст. 296 КК). Поняття особливої зухвалості та виняткового цинізму.

44. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
45. Актуальні проблеми визначення службової особи.
46. Актуальні проблеми зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК).
47. Актуальні проблеми перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 КК).
48. Актуальні проблеми відмежування зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК) та перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 КК).
49. Актуальні проблеми службової недбалості (ст. 367 КК).
50. Актуальні проблеми прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК).

Рекомендована література:

Основна література

1. Конституція України: Прийнята Верховною радою України 28.06.1996
2. р. // Відомості Верховної Ради, 1996. № 30. Ст.141.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За заг. ред. Копотуна І.М. К. : «К Н Т», 2023. 932 с.
4. Антонюк Н.О. Диференціація кримінальної відповідальності у кримінальному праві України: дис...д.ю.н. 12.00.08. Київ, 2024. 554 с.
5. Дудоров Олександр. Кримінально-правові проблеми сучасної України (вибрані праці). Київ. Ваїте. 2022. 632 с.
6. Лихова С.Я. Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень: навчальний посібник. Київ : НАУ. 2022. 160 с.
7. Панов М.І. Основи кваліфікації кримінальних правопорушень: навчальний посібник / Київ: Норма права. 2023. 368 с.

Додаткова література

8. Стрельцов Є.Л. Суб'єктивне ставлення як основна складова кваліфікації кримінальних правопорушень // Вісник Південного регіонального центра Національної академії правових наук України. Одеса, 2020. № 22. С. 99-105
9. Сень І.З. Спеціальні норми в кримінальному праві України: дис. ... к.ю.н. 12.00.08. Львів, 2020. 280 с.
10. Антонюк Н.О. Загальні засади диференціації кримінальної відповідальності за суспільно небезпечні діяння, вчинені декількома особами // Право і суспільство. 2020. № 2. Частина 3. С. 9-16
11. Бабіков О.П. Слідчі (розшукові) дії. Монографія. Київ. 2022.394 с.
12. Буряк О.О. Колабораційна діяльність: загальні засади кримінально-правової кваліфікації: практич. порадник; за заг. ред. засл. юриста України А.З. Швеця. Харків: Право, 2022. 98 с.
13. Кравчук О.О. Колабораційна діяльність: науково-практичний коментар до нової статті 111-1 КК. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. Вип. 3. С. 198-204.
14. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану: наук.-практ. комент. / А.А. Вознюк, О.О. Дудоров, Р. О. Мовчан, С. С. Чернявський та ін.; за ред. А. А. Вознюка, Р. О. Мовчана, В. В. Чернея. Київ: Норма права, 2022. 278 с.
15. Лихова С.Я., Сопілко І.М., Куліков О.П. Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень: Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальностей 081 «Право» та 262 «Правоохоронна діяльність». Тернопіль: Осадца Ю.В., 2022. 188 с
16. Тарасевич Т. Ю.: Правове регулювання біометричної ідентифікації особи: національні тенденції та зарубіжний досвід: Часопис Київського університету права/ Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ, 2021. N 2. С. 270-271.
17. Тарасевич Т.Ю. Кримінально-правова кваліфікація та караність за злочини, що вчинені медичним працівником як спеціальним суб'єктом злочину. Державно-правове регулювання суспільних відносин в умовах нових глобалізаційних викликів: вітчизняні та міжнародні реалії: Монографія/ Київський університет права НАН України; за заг. ред. Ю.Л. Бошицького. Київ: Талком, 2019. 794 с.

Завідувач кафедри права _____ М.П. Вавринчук

Гарант ОПП «Право» _____ Т.Ю. Тарасевич